

TOOLKIT

TAAK SPEL

voor intern taakspelbegeleiders

Handvatten bij de implementatie en borging van Taakspel

Ontwikkeld door de CED-Groep

Inhoud Toolkit

1.	Inleiding en inhoud Toolkit Taakspel	5
2.	Planning implementatietraject Taakspel	7
3.	Jaarplanningen, implementatie en borging Taakspel	11
4.	Borgingsvragenlijst Taakspel	15
5.	Borgingstraject Taakspel; plan en evaluatie	17
6.	Stand van zaken Taakspel	21
7.	Voorbeeldagenda intervisie Taakspel	23
8.	Tips voor intervisie Taakspel	25

I Inleiding en inhoud Toolkit Taakspel

Tijdens het invoeringsjaar van Taakspel ervaren leerkrachten vaak veel positieve effecten. De taakgerichtheid van de leerlingen neemt toe en het wordt gezelliger in de klas. Om deze positieve effecten ook in de jaren erna te blijven bereiken is het belangrijk dat Taakspel ieder jaar weer goed wordt uitgevoerd. Een goede borging draagt hieraan bij. Dat wil zeggen dat Taakspel een vaste plek krijgt in de school, dat de leerkrachten en de intern taakspelbegeleider worden gefaciliteerd en dat leerkrachten Taakspel (op de juiste manier) blijven spelen.

Om de intern taakspelbegeleider te ondersteunen bij het borgen van Taakspel is deze toolkit ontwikkeld. Intern taakspelbegeleiders zijn ib-ers die door een onderwijsadviseur zijn opgeleid om Taakspel binnen de school te begeleiden. De taakspeltrainingen blijven gegeven worden door de onderwijsadviseur, maar bij de klassenconsultaties en andere activiteiten om Taakspel te borgen speelt de intern taakspelbegeleider een grote rol. De materialen uit de toolkit zijn hierbij een hulpmiddel. Het gaat om materialen die u kunt gebruiken tijdens de begeleiding van nieuw op te leiden leerkrachten (implementatietraject) en bij de begeleiding van leerkrachten die al zijn opgeleid (borgingstraject). Een deel van de materialen kunt u bewerken, zodat u ze op maat kunt maken.

Inhoud Toolkit Taakspel

De toolkit bestaat uit losse documenten met de volgende materialen:

1. Inleiding en inhoud Toolkit Taakspel
2. Planning implementatietraject Taakspel
Hier vindt u voorbeelden van de planning van een implementatietraject.
3. Jaarplanningen, implementatie en borging Taakspel
In dit document vindt u een voorbeeld van een jaarplanning voor het eerste jaar dat Taakspel wordt ingevoerd en een voorbeeld van een jaarplanning van een tweede jaar. De planning kan naar de eigen situatie worden aangepast
4. Borgingsvragenlijst Taakspel
De Borgingsvragenlijst is een digitale lijst met vragen over de borging van Taakspel. De uitslag maakt inzichtelijk hoe het is gesteld met de borging van Taakspel en geeft in één oogopslag weer welke punten nog aandacht verdienen.
5. Borgingstraject Taakspel; plan en evaluatie
Naar aanleiding van de Borgingsvragenlijst kunt u met behulp van dit document een plan voor het borgingstraject voor uw eigen school maken. ‘Wat zijn de aandachtspunten, wat zijn de behoeften, wat zijn de doelen en hoe wilt u deze bereiken?’ Aan het eind van het schooljaar evalueert u het borgingstraject met het evaluatieformulier.
6. Stand van zaken Taakspel
Voor uw eigen overzicht en voor eventuele overdracht is het van belang dat u zicht heeft op welke leerkrachten Taakspel spelen en of zij voldoen aan de punten die belangrijk zijn voor Taakspel.

7. Voorbeeldagenda intervisie Taakspel

Intervisie is een krachtig middel om Taakspel goed te borgen. In dit document vindt u een format voor de agenda van een intervisie.

8. Tips voor intervisie Taakspel

U vindt hier tips om intervisie te organiseren en zinvol te vullen: ideeën voor het bespreken van positieve ervaringen en knelpunten en mogelijke inhoudelijke onderwerpen.

2 Planning implementatie Taakspel

De invoering van Taakspel is verdeeld in drie fases. Iedere fase begint met een leerkrachtraining, gegeven door een onderwijsadviseur. Daarnaast krijgt iedere leerkracht tien klassenconsultaties. Deze worden gedaan door een onderwijsadviseur of door de intern taakspelbegeleider van de school.

Taakspel in de klas (groep 3 t/m 8) wordt in principe in één schooljaar ingevoerd. De laatste klassenconsultatie vindt plaats in september van het volgende schooljaar. Tijdens deze consultatie beoordeelt de onderwijsadviseur of de leerkracht Taakspel nog goed speelt en of de leerkracht een positieve gedragscontrole toepast. Daarnaast is het een mooi moment om Taakspel weer even op te frissen.

Soms wordt er halverwege het schooljaar gestart met Taakspel. In dat geval duurt de invoering van Taakspel anderhalf jaar.

Voor een gedegen implementatie van Taakspel voor kleuters is vaak anderhalf of twee jaar nodig. Voor de implementatie in het speciaal onderwijs dient ook twee jaar uitgetrokken te worden.

Na het implementatiejaar kan een school indien nodig extra ondersteuning vragen in de vorm van een opfrustraining. Daarnaast is het van belang om jaarlijks klassenconsultaties, of intervisiebijeenkomsten te houden. Deze klassenconsultaties en intervisiebijeenkomsten kunnen worden verzorgd door de intern taakspelbegeleider van de school. Het jaarlijks uitvoeren van een aantal klassenconsultaties per leerkracht en intervisiebijeenkomsten met alle leerkrachten die Taakspel spelen is dragen bij aan de borging van Taakspel.

Hieronder vindt u een aantal voorbeeldplanningen voor het invoeren van Taakspel. Meer informatie hierover vindt u in de handleiding van Taakspel.

Voorbeeldplanning Taakspel invoeren in 1 jaar

	sept	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	juni
1^e jaar	invoeringsfase				uitbreidingsfase			generalisatiefase		
Training	Training 1				Training 2			Training 3		
Klassen-consultatie	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	
2de jaar	invoeringsfase				uitbreidingsfase			generalisatiefase		
Klassen-consultatie	K10									
Extra ondersteuning (optioneel)	Opfris-training	K Coachings-gesprek ib-er/directie			Inter-visie	K Coachings-gesprek ib-er/directie		Inter-visie	K Coachings-gesprek ib-er/directie	
K= klassenconsultatie										

Voorbeeldplanning Taakspel invoeren in 1½ jaar
(bijvoorbeeld bij start halverwege het jaar)

	sept	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	juni
1^e jaar					invoeringsfase			uitbreidingsfase		
Training					Training 1			Training 2		
Klassen-consultatie					K1	K2	K3	K4	K5	
2de jaar	invoeringsfase				uitbreidingsfase			generalisatiefase		
Klassen-consultatie	K6		K7					K8	K9	K10
Extra ondersteuning (optioneel)	Opfris-training	K Coachings-gesprek ib-er/directie			Inter-visie	K Coachings-gesprek ib-er/directie		Inter-visie	Coachings-gesprek ib-er/directie	
K= klassenconsultatie										

Voorbeeldplanning Taakspel invoeren in 2 jaar (bijvoorbeeld bij kleuters of speciaal onderwijs)

	sept	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	juni
1^e jaar	invoeringsfase				uitbreidingsfase					
Training	Training 1				Training 2					
Klassenconsultatie	K1	K2	K3		K4		K5			
2de jaar	invoeringsfase				uitbreidingsfase			generalisatiefase		
Klassenconsultatie	K6		K7					K8	K9	K10
Extra ondersteuning (optioneel)	Opfris-training	K Coachings-gesprek ib-er/directie			Inter-visie	K Coachings-gesprek ib-er/directie		Inter-visie	K Coachings-gesprek ib-er/directie	
K= klassenconsultatie										

3 Jaarplanningen, implementatie en borging Taakspel

Voorbeeld jaarplanningen

Hier vindt u een voorbeeld van een jaarplanning voor het eerste jaar dat Taakspel wordt ingevoerd door een onderwijsadviseur en een voorbeeld van een jaarplanning van een tweede jaar wanneer u verder gaat met het spelen van Taakspel. U kunt deze voorbeelden aanpassen voor uw eigen situatie.

Voorbeeld Jaarplanning Taakspel jaar 1

Maand	Week	Taakspel
	34	Invoeringstraining
	35	Observaties en teams maken door de leerkrachten
	36	Observaties en teams maken door de leerkrachten en bespreken in groepsbespreking met intern begeleider
	37	Introductielessen en proefspelen door de leerkrachten
	38	Taakspel spelen
	39	Klassenconsultaties door ib-er en onderwijsadviseur: ronde 1
	40	
	41	
	42	Klassenconsultaties door ib-er en onderwijsadviseur: ronde 2
	43	Herfstvakantie
	44	
	45	
	46	Klassenconsultaties door ib-er en onderwijsadviseur: ronde 3
	47	
	48	
	49	Klassenconsultaties door ib-er en onderwijsadviseur: ronde 4
	50	
	51	
	52/53	Kerstvakantie

Maand	Week	Taakspel
	1	Uitbreidingstraining
	2	Observaties en teams maken door de leerkrachten
	3	Observaties en teams maken door de leerkrachten en bespreken in groepsbespreking met intern begeleider
	4	Met nieuwe teams met Taakspel aan de slag
	5	Klassenconsultaties door ib-er en onderwijsadviseur: ronde 5
	6	
	7	
	8	
	9	Klassenconsultaties door ib-er en onderwijsadviseur: ronde 6
	10	
	11	
	12	
	13	Klassenconsultaties door ib-er en onderwijsadviseur: ronde 7
	14	Generalisatietraining
	15	Observaties en teams maken door de leerkrachten
	16	Observaties en teams maken door de leerkrachten en bespreken in groepsbespreking met intern begeleider
	17	Meivakantie
	18	Met nieuwe teams met Taakspel aan de slag
	19	Klassenconsultaties door ib-er en onderwijsadviseur: ronde 8
	20	
	21	
	22	
	23	Klassenconsultaties door ib-er en onderwijsadviseur: ronde 9
	24	
	25	Overleg / intervisie; evaluatie, afspraken en planning nieuw schooljaar
	26	
	27	
	28	Zomervakantie

Voorbeeld Jaarplanning Taakspel jaar 2

Maand	Week	Taakspel
	34	Opfrisbijeenkomst hele team
	35	Observaties en teams maken door de leerkrachten
	36	Observaties en teams maken door de leerkrachten en bespreken in groepsbespreking met intern begeleider
	37	Introductielessen en proefspelen door de leerkrachten
	38	Taakspel spelen: invoeringsfase
	39	Klassenconsultaties door ib-er en onderwijsadviseur: ronde 10 (laatste consultatie voor certificering!)
	40	Taakspel op de teamvergadering
	41	
	42	
	43	Herfstvakantie
	44	
	45	Taakspel-intervisie per bouw met stukjes filmopname uit eigen groepen van Taakspel successen/ knelpunten
	46	
	47	
	48	
	49	
	50	Observaties en teams maken door de leerkrachten
	51	Observaties en teams maken door de leerkrachten en bespreken in groepsbespreking met intern begeleider
	52/53	Kerstvakantie
	1	Met nieuwe teams met Taakspel aan de slag: uitbreidingsfase
	2	Taakspel op de teamvergadering
	3	Klassenconsultaties door ib-er
	4	
	5	
	6	
	7	

Maand	Week	Taakspel
	8	
	9	
	10	Collegiale consultaties en gezamenlijk nabespreken/ intervisie onder leiding van intern begeleider en/of onderwijsadviseur. Ondersteuningsmoment intern begeleider door schoolbegeleider
	11	
	12	
	13	
	14	
	15	
	16	Observaties en teams maken door de leerkrachten
	17	Observaties en teams maken door de leerkrachten en bespreken in groepsbespreking met intern begeleider
	18/19	Meivakantie
	20	Met nieuwe teams met Taakspel aan de slag: uitbreidingsfase
	21	Taakspel-intervisie per bouw met stukjes filmopname uit eigen groepen van Taakspel successen/ knelpunten
	22	
	23	
	24	
	25	Klassenconsultaties door ib-er en/of onderwijsadviseur. Ondersteuningsmoment Intern begeleider: evaluatie en planning nieuw schooljaar
	26	
	27	
	28	Zomervakantie

4 Borgingsvragenlijst Taakspel

De Borgingsvragenlijst is een digitale lijst die een beeld geeft van de borging van Taakspel op school. De uitslag maakt inzichtelijk hoe het is gesteld met de borging van Taakspel en geeft in één oogopslag weer welke punten nog aandacht verdienen. Hij is bedoeld als gespreksleidraad voor onderwijsadviseurs die Taakspel invoeren op scholen, voor intern taakspelbegeleiders en voor directies van scholen waar Taakspel wordt uitgevoerd.

De Borgingsvragenlijst is een Exceldocument. Het document is te vinden op www.taakspel.nl.

5 Borgingstraject Taakspel; plan en evaluatie

Plan borgingstraject

Datum	
Naam school	
Aanwezigen	
Ib-er	
Taakspel-trainer Totaal aantal uur begeleiding Periode	

Aandachtspunten voor borging n.a.v. de Borgingsvragenlijst

1. Uitvoering (kwaliteit / frequentie van spelen)

.....
.....
.....
.....

2. Directie / ib-er (betrokkenheid, rol ib-er)

.....
.....
.....
.....

3. Beleid rondom Taakspel (opgenomen in beleidsplan, overlegsituaties, integratie met andere programma's, etc.)

.....
.....
.....
.....

Behoefte van de school ten aanzien van borging Taakspel

.....

.....

.....

.....

Doelen ten aanzien van borging

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Uitvoering

<i>Wat gaan we doen?</i>	<i>Wanneer?</i>	<i>Wie?</i>
☐ Start / opfrisbijeenkomst
☐ Intervisiebijeenkomst
☐ Coachen ib-er
☐ Consultaties leerkrachten
☐ Evaluatiegesprek
☐ Anders, namelijk;		

Evaluatie borgingstraject

Aanwezig:	
Datum	

Wat is er gedaan afgelopen schooljaar en door wie?

(Denk hierbij aan: scholingsbijeenkomsten, aantal klassenconsultaties, intervisie ib-er, rol directie, etc.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zijn de doelen behaald?

1.

.....

.....

2.

.....

.....

3.

.....

.....

Waar moet komende periode/volgend schooljaar nog aan worden gewerkt?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zijn er nieuwe leerkrachten die moeten worden opgeleid?

.....

.....

.....

.....

.....

Voortzetting

.....

.....

.....

.....

.....

Afspraken

.....

.....

.....

.....

.....

6 Stand van zaken Taakspel

School:				
Intern taakspelbegeleider:				
Schooljaar:				
Namen leerkrachten	Heeft de leerkracht voorafgaand aan iedere fase de leerlingen geobserveerd en eerlijke teams gemaakt?	Speelt de leerkracht drie keer per week op de juiste manier Taakspel?	Heeft de leerkracht in iedere fase een observatie gehad van de interne taakspelbegeleider?	Past de leerkracht een positieve controle op gedrag toe in de klas? (4:1)
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee
	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee	☐ Ja ☐ Nee

7 Voorbeeldagenda intervisie Taakspel

Agenda intervisie Taakspel voor groep .. t/m ..

Datum:

Tijd:

Plaats:

Doelen:

Inhoudelijk: Taakspel opfrissen, verdiepen,

Ervaringen uitwisselen: elkaar enthousiasmeren en motiveren, van elkaar leren, oplossingen zoeken voor knelpunten ...

Tijdsindicatie:

1½ uur – 2 uur

Benodigdheden

- eventueel materialen voor het inhoudelijk deel
- ingebrachte casus(sen)

1. Opening

- Opening / mededelingen
- Notulen
- Inhoudelijk:...
- Ervaringen uitwisselen:...
- Afspraken
- Afsluiten

2. Inhoudelijk

-

3. Ervaringen uitwisselen

- De leerkracht wisselt ervaringen uit met andere leerkrachten over....
Voor knelpunten worden gezamenlijk oplossingen bedacht.
 - o Wat gaat goed?
 - o Wat is lastig? Wat kan beter of anders?
 - o Mogelijke oplossingen?

4. Afspraken en afsluiten

8 Tips voor intervisie Taakspel

Intervisie is een krachtig middel om Taakspel goed te borgen. U vindt hier tips om intervisie te organiseren en zinvol te vullen: ideeën voor het bespreken van ervaringen/ knelpunten en mogelijke inhoudelijk onderwerpen.

Organisatie

- Houd de intervisie bijvoorbeeld op bouwniveau zodat de groep niet te groot is.
- Laat kleuterleerkrachten apart van de midden-/bovenbouw intervisie houden omdat zij met een andere Taakspel variant werken.
- Laat duo's, indien mogelijk, deelnemen aan dezelfde intervisie.
- Laat de intervisie bestaan uit een inhoudelijk deel en deel waarin ervaringen uitgewisseld worden.
- Laat iemand notulen of een afsprakenlijst maken.
- Sluit de intervisie af met het maken van afspraken en kom hier de volgende intervisie op terug.

Bijvoorbeeld: Iedereen meet deze maand zijn controle op gedrag, buiten en tijdens Taakspel of n.a.v een ingebrachte casus gaat een leerkracht een gezamenlijk bedachte aanpak uitproberen.

Inhoudelijk

- Inhoudelijk: opfrissen of verdiepen. Besteed extra aandacht aan een onderdeel van Taakspel of de achterliggende theorie, kies bijvoorbeeld:
 - o Evenwichtige teams maken
 - o Aanleren van gewenst schoolgedrag
 - o Complimenten geven
 - o Positieve regels
 - o Correcties geven
 - o Veel regelovertrekend gedrag
 - o Beloningen
 - o Regels
 - o Observeren / beoordelen
 - o Knipjes
 - o Onderzoek naar taakspel
 - o Uitbreiden situaties
 - o Verantwoordelijkheid leerlingen vergroten
 - o Positieve controle in stand houden en meten
 - o Het ABC schema
 - o De leertheorie en Taakspel
 - o Ouders
 - o Borging
 - o Zichtbaarheid in de school
 - o Taakspel als volgsysteem
 - o ...
 - o ...

Ervaringen uitwisselen

- Ervaringen uitwisselen: laat leerkrachten met elkaar brainstormen over een ingebrachte casus. Dit kan een knelpunt zijn waar een leerkracht tegenaan loopt (bijvoorbeeld: een team verliest steeds door één leerling) of een vraag die breder speelt (bijvoorbeeld: hoe spelen we Taakspel tijdens de verlengde instructie).
- Manieren voor het inbrengen van casussen:
 - o Korte vragen/ knelpunten: aan het begin van de intervisie schrijft iedereen zijn vraag of knelpunt op een kaartje. Deze komen in het midden van de groep te liggen en worden één voor één opgedraaid en kort besproken.
 - o Ingewikkeldere casus: Voorafgaand aan de intervisie verspreidt de leerkracht die met een ingewikkeld vraagstuk zit zijn casus op papier, zodat iedereen het vooraf kan lezen en er alvast over kan nadenken.
 - o Laat de leerkrachten in de eigen groep stukjes Taakspel filmen en laat dit tijdens de intervisie zien. Dit kunnen knelpunten zijn: 'Hoe kan ik met deze situatie om gaan?' Maar ook successen: 'Tijdens de verlengde instructie speel ik op deze manier Taakspel, bij mij werkt dat goed.'